

La Biblioteca arriba als 100.000 volums

La Biblioteca

El fons de la Biblioteca s'adquireix de diverses maneres: a) compra, tant de llibres com de revistes a partir d'un pressupost determinat pel Consell Directiu; b) subscripció a revistes i llibres que permet tenir col·leccions de temàtica completa i variada; c) donatius de llibres i revistes que permeten ampliar les disciplines de què disposa la Biblioteca amb material actualment difícil d'adquirir.

La Biblioteca està organitzada pel format dels llibres, segons siguin: a) fins a 20 cm = 12au (ubicats a les sales Pompeu Fabra, Regina Figuerola i Miquel Ventura); b) fins a 25 cm = 8au (sala dels compactus); c) fins a 30 cm = 4t (sala dels compactus); d) fins a 35 cm = fol. (sala dels compactus); i e) fins a 35 cm = g.fol. (sala dels compactus).

Dins el tamany dels llibres, la Biblioteca segueix un ordre temàtic a partir de l'aplicació de la *Classificació decimal* de Jordi Rubió i Balaguer, un sistema numèric que va del 0 al 9 i que permet ordenar els llibres als prestatges segons la disciplina. Cadascun d'aquests números correspon a una branca del coneixement humà: 0, obres generals; 1, filosofia; 2, religió i teologia; 3, ciències socials; 4, lingüística, filologia; 5, ciències pures, ciències naturals; 6, ciències aplicades; 7, belles arts, divertiments, jocs, esports; 8, literatura; i 9, història i geografia, biografia. Aquests números

En aquest reportatge atípic, Montse de Ancio-la ens ofereix una visió actual de la Biblioteca, Teresa Buxó ens explica la tasca específica que es du a terme avui a l'Hemeroteca i quins són els fons que la integren, i, finalment, Josep Murgades ens ofereix una reflexió sobre el futur un cop superada la fita dels 100.000 volums.

de classificació es poden subdividir segons un sistema decimal que permet acotar més la temàtica de cada llibre.

Quant a publicacions periòdiques, l'hemeroteca compta amb unes 130 publicacions vives aproximadament. Les revistes segueixen el mateix ordre que els llibres, i es troben al costat de la sala Vidal Llecha. La Biblioteca compta també amb un espai per als llibres valuosos per la seva antiguitat: la Reserva, on trobem un col·lecció de pergamins, 17 incunables, 500 llibres del s. XVI-XVII aprox., i 1500 llibres del s. XVIII aprox.

U

n dels espais més importants de la Biblioteca és el dedicat a la col·lecció local

Aquests llibres segueixen el mateix ordre que els altres llibres i revistes.

Un dels espais més importants de la Biblioteca és el destinat a la col·lecció local. Aquest espai està ubicat a la sala dels compactus i està separat de la resta del fons (excepte les publicacions periòdiques que són a l'hemeroteca). Hi trobem tots els llibres i fulletons que fan referència a la ciutat i els que han estat publicats o impresos a Reus o escrits per habitants de la ciutat. Enguany les bibliotecàries han començat a recollir cartells, programes d'activitats, etc., per potenciar encara més aquesta col·lecció.

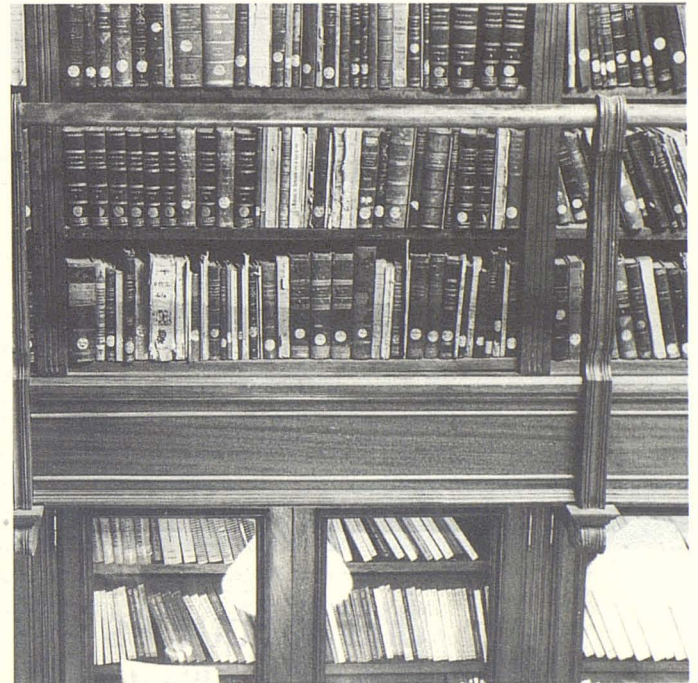
Tots els volums amb què compta la Biblioteca estan repertoriats a una sèrie de catàlegs. Els catàlegs són una llista completa, ordenada alfabèticament o sistemàticament, que permeten localitzar qualsevol volum sigui quina sigui la seva tipologia i el seu suport. La Biblioteca disposa dels catàlegs següents:

a) Catàleg alfabètic d'autors, obres anònimes i títols de col·leccions, ordenat alfabèticament pels noms d'autors, pels títols de les obres anònimes i pels de les col·leccions.

b) Catàleg sistemàtic de matèries. Hi són repertoriades totes les obres segons un ordre numèric que determina la matèria del llibre, i permet agrupar totes les obres de la mateixa temàtica.

c) Catàleg alfabètic de matèries. Consisteix en una llista de termes, ordenats alfabèticament, que indiquen cadascuna de les matèries de què tracta un llibre i la relació amb altres matèries semblants o

l'estat de la qüestió

El fons antic compta també amb el donatiu del diputat Sr. P.A. Torres del *Diario de Sesiones* des del 1879.

Cal remarcar el catàleg de buidat de revistes, que completa el catàleg de matèries generals, que es va començar el 1972 i va finalitzar el 1992. Durant els últims quatre anys s'ha fet una bona tasca de relligat; s'han enquadernat les col·leccions d'*El Correo Catalán*, des del 1970 fins el 1985 en què va deixar d'aparèixer; *Avui* des del 1975; *Diari de Tarragona*, abans *Diario Español*, des del 1943; *La Publicitat*; *Butlletí Oficial de la Província de Tarragona* des del 1924; *Foment*; *El Consecuente*; i revistes com *L'illustration*, *La Ilustración Artística*, *L'Ilustració Catalana*, *L'Esquella de la Torratxa*, etc. Això a banda de totes les revistes i diaris que ens arriben anualment. Citarem també la incorporació a l'Hemeroteca de la màquina de microfilms. En aquest sentit, s'han començat a filmar els primers anys del *Diari de Reus* i esperem tenir aviat lectures de microfilm per tal d'ampliar el servei que oferim a l'usuari.

TERESA BUXÓ
CAP DE L'HEMEROTECA

L'Hemeroteca

L'Hemeroteca, avui situada al segon pis de la Biblioteca, aviat serà traslladada als armaris compactus del soterrani.

El catàleg actual de l'Hemeroteca pròpiament dit es va formar a partir del 1972. Abans estava inclòs topogràficament amb la resta del catàleg general de la Biblioteca. El catàleg de l'Hemeroteca consta de 961 títols entre diaris i revistes. El nombre aproximat de revistes que es reben per subscripció o bé per donació i intercanvi és de 150 títols.

Dins de l'Hemeroteca podríem diferenciar la part local de la general. La part local comprèn col·leccions com *El Diari de Reus*, que va sortir per primera vegada el 1959, *Las Circunstancias*, a partir del 1916, *El Foment*, *La Veu del Camp* anys 1914-1920, *La Voz de Reus* 1930-1931, i *Lo Somatent*, entre d'altres, i com a col·leccions de revistes, *La Revista del Centre de Lectura* i *El Eco del Centro de Lectura*, de les quals s'ha fet el buidat exhaustiu (catàleg dels autors i catàleg de matèries dels articles) i altres revistes com *Atheneum*, *Ars*, *Heraldo de Reus*, etc. La part general comprèn diaris com *El Temps*, *Joventut*, *Acció Comarcal* i *Crònica de Valls*, publicats a Valls, *La Publicitat* i *La Rambla*, publicats a Barcelona, *El Sol* de Madrid, etc.

Entre les col·leccions de revistes esmentem *Revista de Catalunya*, *Quaderns d'Estudi*, *L'Avens*, *La Renaixença*, *Joventut*, *Arbor*, *Revista de Occidente*, *Mercure de la France*, *Revue de Deux Mondes*, *Destino* -col·lecció quasi completa del 1942 al 1980 i l'any 1985-, *Heraldo de Cataluña*, etc. Esmentem també la col·lecció del *Butlletí Oficial de la Província de Tarragona* des del 1924, recentment relligat; la col·lecció del *Boletín Oficial del Estado*, abans *Gaceta de Madrid*, des del 1900; *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* a partir del 1977 i la col·lecció antiga del 1931 al 1936; la col·lecció del *Butlletí del Parlament de Catalunya* i els *Diaris de Sesions del Parlament de Catalunya*.

Com a donatius importants de revistes, esmentem el llegat de Josep M. de Casacuberta, amb què s'han completat moltes altres col·leccions, a banda de la incorporació dels Anuaris de l'IEC. Una altra deixa important va ser la de la revista *National Geographic Magazine* per la Sra. Vda. Roig, que n'aplega vint anys de trajectòria, del 1960 al 1980, data a partir de la qual la Biblioteca s'hi va subscriure per continuar la col·lecció.

complementàries.

d) Catàleg de la col·lecció local alfabètic d'autors i obres anònimes. És un catàleg de totes les obres que per alguna raó (autoria, impressió, edició o temàtica) fan referència a la nostra ciutat.

e) Catàleg de la col·lecció local sistemàtic de matèries, ordenat com el catàleg sistemàtic de matèries però que només inclou allò que fa referència a Reus

f) Catàleg alfabètic de títols de revistes

g) Catàleg sistemàtic de revistes

h) Catàleg de matèries d'articles de revistes.

Aquests són els més importants i més consultats, però n'hi ha d'altres: i) catàleg infantil d'autors, obres anònimes i títols de col·leccions; j) catàleg infantil sistemàtic de matèries; k) catàleg infantil alfabètic de matèries; l) catàleg del s. XVIII alfabètic d'autors i obres anònimes; m) catàleg s. XVIII sistemàtic de matèries; n) catàleg s. XVIII alfabètic de matèries; o) catàleg de manuscrits d'autors i obres anònimes; i p) catàleg de manuscrits sistemàtic de matèries.

Pel que fa a serveis, la Biblioteca ofereix:

- Servei de consulta. Per consultar una obra a la Biblioteca el soci-usuari ha d'agafar un número que permetrà identificar-lo i omplir una butlleta de color groc on constin les dades de l'obra que sol·licita i les seves pròpies. Es poden consultar fins a 8 llibres alhora.

- Servei de préstec. Permet al soci-usuari endur-se a casa dos llibres (no pas revistes) durant un període de 15 dies prorrogables, tret dels llibres que només es deixen en cap de setmana (manuales de consulta diària). Les publicacions periòdiques, les obres de referència, les edicions anteriors al 1950 i els exemplars exhaurits estan exclosos de préstec. Per endur-se els llibres en préstec l'usuari ha d'omplir una butlleta de color blanc.

- Servei de reproducció. L'usuari pot fotocopiar el fons bibliogràfic i hemerogràfic tret dels manuscrits, el llibres de la sala de Reserva i les publicacions periòdiques un cop relligades.

- Servei de desiderates. Els lectors poden participar en la completació del fons per mitjà de desiderates, on cal que especifiquin les seves dades i les del llibre que sol·liciten. La direcció de la Biblioteca els comunicarà si la seva desiderata ha estat considerada o refusada.

Finalment, aprofitem l'avinentesa per demanar-vos qualsevol fulletó, cartell, programa, fotografia, etc., fruit de qualsevol tipus d'activitat de la ciutat per tal de completar la nostra col·lecció local.

MONTSE DE ANCIOLA
BIBLIOTECÀRIA

l'estat de la qüestió

Una fita que és també un llindar

No ens ha calgut esperar fins a la propinent divisòria de segle i de mil·lenni: és ara ja que la Biblioteca del Centre de Lectura de Reus se situa en el llindar d'una nova època. I ho fa perquè assoleix la fita emblemàtica dels cent-mil exemplars catalogats. I perquè hi arriba no pas per cap mena d'inèrcia o de simple acumulació numèrica, sinó com a conseqüència d'un procés inaturable de creixement. De creixement en llibres, és clar, el qual, però, és alhora motivat, de manera indestruïble i sincrònica, per un de creixement en lectors i en nous socis. Gent que ja no combrega amb aquella mística del Centre que n'havia assegurat la continuïtat al llarg de més de cent-trenta anys d'història i la supervivència en els temps més difícils.

Ara el personal que n'inunda dia rera dia la Biblioteca -que es veu confirmada així un cop més com la gran força motriu de l'entitat- és de bon tros diferent al que hi havia estat habitual durant tantes dècades. I ho és en nombre, en interessos i en comportament.

Queda lluny l'època en què els assidus de la Biblioteca es reclutaven de pre-

ferència entre les files de pacífics lectors de premsa diària més o menys provectes. Ara aquests es baten tant en retirada que ha calgut arbitrar mesures per tal que els sigui respectada la taula tradicionalment destinada a una tal activitat.

No sembla haver-se incrementat tampoc gaire la figura de l'estudiós que té menester ineludible dels importants fons de la Biblioteca per a les seves recerques. A l'era de la fotocòpia i del microfilm, l'investigador s'estima més, per poc que pugui, proveir-se del material necessari a través d'aquests nous suports i prosseguir tranquil·lament a casa la seva feina. Menys hi abunda encara el soci desvagat, amant de la lectura ocasional de qualche revista, novel·la o llibre documental.

A hores d'ara la Biblioteca és cada cop més l'imperi dels alumnes de secundària i de primers cursos d'universitat. La seva funció primera és la de sala d'estudi, tot revelant així per enèsima vegada la inveterada manca d'equipaments públics en un tal sentit. Una sala on sovint no s'hi cap, amb les tensions subsegüents entre els qui tenen lloc i els qui no i, encara molt més, entre els espavilats que pretenen *reservar* places per a amics absents i els afectats per una tal ocupació. Una Biblioteca, doncs, amb problemes d'*overbooking* i d'*okupes*.

Aquesta massa lectora, inquieta i renouera, com s'escau amb la seva mitjana d'edat, fa ús -i de vegades abús, en forma d'espòrics furts o mutilacions- de llibres d'aquella bibliografia que més s'adiu amb els seus anys d'aprenentatge, i que es troba suficientment representada en les prestatgeries gràcies a una política bibliotecària que, d'ençà l'acabament del franquisme, ha vetllat més per atendre les necessitats d'aquest públic real i en augment que per satisfer les curiositats de quatre bibliòfils lletraferits. Ara per ara és en aquest potencial humà on se situen les màximes expectatives de transformació del Centre de Lectura, en el sentit que això sigui.

D'una banda, en l'aspecte positiu, el dinamisme que emana de la Biblioteca i del públic que hi concorre constitueix una esperança en les possibilitats d'exaltar-se en el nou sense desenamorar-se del vell, és a dir, de saber aparellar la modernitat del present i del pròxim futur amb els aires encara tots noucentistes que traspuen la casa en general i més en concret la seva Biblioteca.

D'altra banda, en l'aspecte negatiu, cal demanar-se sobre el caràcter estructural o, per contra, merament conjuntural

d'aquest incessant creixement. És cosa palesa que la immensa majoria d'aquest nou públic lector ha deixat de participar en l'esperit de comunió solidària que caracteritzava els vells socis, cosa que n'accentua la vel·leïtosa mobilitat: són gent que no vacil·la a fer-se i desfer-se de l'entitat segons la seva conveniència particular i que, si mai es produïa un canvi notable en l'oferta bibliotecària de la ciutat, possiblement no dubtaria a donar-se'n de baixa massivament. Estem assistint de fet, en consonància amb els requeriments i les prestacions de l'actual societat, a l'aparició d'un nou espècimen de soci: aquell que es considera estrictament usuari i, doncs, que es pensa que perquè paga una quota al mes té tot el dret a exigir uns serveis i no té en canvi cap deure de contribuir a l'obtenció i al subministrament d'aquests; és el soci ignorant, per inconsciència irresponsable o per calculada deliberació, que amb els seus diners només contribueix en part a sufragar les despeses de la casa, i que aquesta és el que és i funciona gràcies al fet que, d'ara i de sempre, hi ha tot d'altres socis que, sense la menor retribució, sacrifiquen desinteressadament el seu temps lliure perquè l'entitat tiri endavant.

I és en aquesta cruïlla decisiva que se situa avui dia el Centre de Lectura. De la voluntat i de l'esforç dels seus socis presents i venidors dependrà que pugui continuar essent una institució cultural privada, exempta d'afany de lucre i amb vocació de servei públic; és a dir, una entitat oberta a tothom, propietat de tots els que s'hi associen a canvi d'una mòdica quantitat mensual, laica i apolítica, amiga de col·laborar amb els poders públics sense per això renunciar a un bri d'independència ideològica ni de llibertat de moviments. Altrament, si mai fallava aquest suport per part de la seva àmplia i vària massa social, és de tómer que el Centre, mancat del tremp i de la virior que l'han fet sobreviure a tota mena de vicissituds històriques, acabés veient-se subsumit dins la inoperància que caracteritza tantes institucions públiques víctimes de la funcionalització i de la burocràcia més inertes. Cal esperar que l'assoliment d'aquesta envejable cota dels cent-mil llibres de la Biblioteca vindrà a ser un esperó per a tots els qui creuen en la continuïtat d'un Centre de Lectura renovable i renovador, autòctonament sobirà i civilment solidari.

JOSEP MURGADES

EX-DIRECTOR DE LA BIBLIOTECA